

Motion till riksdagen 2020/21:1781

av **Lars Mejern Larsson m.fl. (S)**

Oseriösa företag på svensk arbetsmarknad

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att öka kontrollen och insynen av utländska företag verksamma i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Att arbeta inom byggbranschen är för många en dröm. Tusentals tjejer och killar kan berätta om känslan att få vara med och bygga Sverige. Det är ett fritt arbete som, tillsammans med kamratskap, också är utvecklande och skapar stolthet för branschen. De allra flesta byggföretag är seriösa arbetsgivare som drivs av att följa ingångna kollektivavtal och gällande lagstiftning. Men tyvärr är horisonten full av mörka moln bestående av utnyttjande av människor och företag som håller på med rent brottslig verksamhet.

Fackförbundet Byggnads är tydliga – alla företag som vill verka i byggbranschen är välkomna. MEN det ska ske inom gällande avtal och regelsystem. Låglönekonkurrens och oseriösa företag har ingen plats på svensk arbetsmarknad. De dåliga exemplen inom byggbranschen är många. Företrädare för Byggnads runt om i landet kan vittna om många exempel där man rundar kollektivavtalen och bryter mot lagar.

I slutet av förra året stämde Byggnads en slovakisk underentreprenör på åtta miljoner för att systematiskt ha äventyrat arbetarnas hälsa genom att bryta mot arbetstidslagen och åsidosätta kollektivavtalet. I våras var det dags igen. Den här gången stämdes en underentreprenör till NCC på 27 miljoner kronor för brott mot byggavtalet. Det är den svenska betongfirman Formbetong Anläggning i Katrineholm AB som har haft många anställda betongarbetare från utlandet och nyligen stod det klart att Byggnads vann den striden i Arbetsdomstolen.

Byggnads region Örebro-Värmland säger att ett fåtal tjänar grymma pengar och utnyttjar personer från andra länder som inte kan sina rättigheter. De svenska arbetarna på samma bolag har fått korrekta löner och ersättningar, men inte den utländska

arbetskraften. De har gjort skillnad på människor som utför samma jobb. Det är slavhandel.

Bolaget har utfört allt betong- och stomarbete på pappersfabriken i Grums mellan april 2017 och december 2018. Det rör sig om totalt omkring 200 betongarbetare. Lönen har ”vida understigit korrekt lön” och man har inte betalat avtalsenlig permitteringslön, helglön, ersättning för arbetstidsförkortning, semesterersättning eller traktamente. Detta är bara några exempel på den verklighet som byggbranschen verkar under.

I branscher med osund konkurrens ökar risken för ekonomisk brottslighet i form av skatte- och bokföringsbrott. Här ökar även risken för organiserad brottslighet samt att de anställda får arbeta under mycket dåliga arbetsvillkor som kan resultera i farliga arbetsmiljöförhållanden.

Både företag och anställda ska känna att de verkar på säkra arbetsplatser, där alla agerar enligt gällande lagar och regler. För att uppnå detta måste myndigheter kunna genomföra kontroller för att säkerställa att lagar och regler följs. Detta leder även till att företag som anlitar andra företag kan säkerställa att deras underleverantörer är seriösa.

Det finns tre viktiga punkter som leder till ökad konkurrensneutralitet:

- Ny sekretesslagstiftning
- Digital tillgång till Skatteverkets information
- Alla företag som är verksamma i Sverige ska synliggöras

Ny sekretesslagstiftning

Idag finns legala hinder att utbyta tillräcklig information mellan myndigheter på grund av den nuvarande lagstiftningens begränsningar. Det medför istället tillfällen för kriminella aktörer att utnyttja trygghetssystemet och gör det svårare för myndigheterna att upptäcka fusk. Informationen mellan myndigheter och möjligheten att utbyta information inom en myndighet försvåras av reglerna om sekretess och möjligheten att utbyta information inom olika verksamhetsgrenar inom samma myndighet. Alla misstankar om fusk med skatter, bidrag och intyg ska kunna överlämnas till rätt myndighet för utredning. Det är viktigt att lagstiftaren utvecklar fungerande lösningar som leder till ökad konkurrensneutralitet mellan företag i Sverige. Målet måste vara en arbetsmarknad med schysta villkor för både företagare och anställda.

Digital tillgång till skatteverkets information

Idag finns möjlighet för Skatteverket att lämna information digitalt till offentliga aktörer. Privata företag har inte möjlighet att få in samma information digitalt om sina leverantörer och underentreprenörer. Detta försvårar, fördröjer och fördyrar de privata aktörernas möjlighet att kontrollera vem de gör affärer med. Att följa upp och identifiera marknaden är viktigt för såväl samhället som för de seriösa företagen. Detta ska uppmuntras och i största möjliga mån förenklas. En regeländring krävs för att ge privata företag samma förutsättningar som offentliga aktörer.

Alla företag verksamma i Sverige ska synliggöras

Idag finns svenska företag registrerade hos Skatteverket och/eller Bolagsverket. Utländska företag kan ansöka om F-skatt, men det är inte ett krav. Svenska företag kan med andra ord bli granskade av både myndigheter, upphandlare och andra intressenter. Samtidigt kan de utländska företag som inte vill bli granskade välja att inte registrera sig. Att få ut information från andra länder kan vara besvärligt för den myndighet, upphandlare eller annan intressent som vill kontrollera att företaget sköter sig.

För att möjliggöra konkurrens på lika villkor bör samtliga verksamma företag kunna jämföras och granskas. Därför ska alla företag som är verksamma i Sverige synliggöras. Med denna åtgärd stärks de seriösa företagens möjlighet att konkurrera på sunda villkor. Samtidigt som missbruk av utländska företag kan undvikas. Idag väljer exempelvis en del svenska aktörer att bilda bolag i andra länder, som inte registreras i Sverige.

Med ett krav på synlighet får myndigheter bättre möjligheter att bedöma var företaget och dess anställda ska betala skatter och avgifter och samtidigt stärka konkurrensneutraliteten.

Lars Mejern Larsson (S)

Björn Petersson (S)

Leif Nysmed (S)